

Datum 2019-05-20
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2019/0064
Ert diarienummer Ku2018/02102/DISK
Handläggare ElseMarie Brisenhorn

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter (Ds 2019:4)

Myndigheten för delaktighet, arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet, MFD, välkomnar och tillstyrker förslaget om en nationell institution för mänskliga rättigheter. För att ytterligare stärka institutionens oberoende och träffsäkerhet lämnar MFD några kompletterande synpunkter som rör institutionens uppdrag och organisation.

Myndighetens synpunkter

En nationell oberoende övervakningsfunktion är en central mekanism för att säkerställa efterlevnaden av Sveriges åtaganden kring mänskliga rättigheter. En sådan mekanism är också reglerad i enskilda konventioner om mänskliga rättigheter, däribland Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 33:2. För att säkerställa en effektiv implementering av mänskliga rättigheter är det dock viktigt att denna mekanism kompletterar och förstärker den befintliga strukturen i den statliga styrningen av arbetet för att skydda och främja mänskliga rättigheter i Sverige.

Den nationella institutionens oberoende

MFD menar att det oberoende som anges i Parisprinciperna bäst garanteras med en placering av den nationella institutionen för mänskliga rättigheter under riksdagen. Då utredarens uppdrag och förutsättningar inte har möjliggjort en sådan placering hoppas MFD att de föreslagna lagändringarna kring organisationsform och ledning kan bidra till ett sådant oberoende. För att ytterligare stärka oberoendet kan ytterligare åtgärder stärka oberoendet

såsom att riksdagen utser några av ledamöterna till styrelsen samt att den årliga rapporteringen behandlas i riksdagen.

Den nationella institutionens främjandeuppdrag

MFD anser att det i den fortsatta beredningen av förslaget krävs ytterligare analys av institutionens främjandeuppdrag i relation till andra myndigheter som arbetar med främjande frågor om mänskliga rättigheter. Detta för att uppdraget ska bli träffsäkert och kompletterande.

Flera befintliga myndigheter, däribland MFD, Barnombudsmannen och Jämställdhetsmyndigheten, har i dag ett instruktionsbundet uppdrag att arbeta främjande med frågor som tar sin utgångspunkt i mänskliga rättigheter. Myndighetsuppdragen kompletteras också med olika nationella mål för att främja rättigheterna. För att dessa uppdrag inte ska överlappa det främjandeuppdrag som den nationella institutionen föreslås få, krävs en tydlighet i mandat, målgrupp och omfattning. MFD anser att en sådan tydlighet saknas i det remitterade förslaget.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), sektionschef Magnus Lagercrantz (föredragande) och utredare ElseMarie Brisenhorn deltagit.

Myndigheten för delaktighet

Malin Ekman Aldén

Magnus Lagercrantz